

Inhoud

- 1** **Waarom deze brochure?** 4
- 2** **Wie kan een Verklaring arbeidsrelatie aanvragen?** 5
- 3** **Hoe vraagt u de verklaring aan?** 6
- 4** **Wat staat er in de Verklaring arbeidsrelatie?** 7
 - 4.1 *De inkomsten behoren tot het loon uit dienstbetrekking* 7
 - 4.2 *De inkomsten behoren tot de winst uit onderneming* 8
 - 4.3 *De inkomsten behoren tot het resultaat uit overige werkzaamheden* 8
 - 4.4 *De inkomsten zijn voor rekening en risico van een vennootschap* 9
- 5** **Wat zijn de gevolgen van de verklaring?** 10
- 6** **Is de verklaring onder alle omstandigheden geldig?** 12
- 7** **Heeft u nog vragen?** 13

Waarom deze brochure?

Tegenwoordig werkt lang niet iedereen vanzelfsprekend voor een baas. De wens om als ondernemer het werk op flexibele wijze zelfstandig in te richten is nog nooit zo groot geweest. Het aantal zelfstandigen zonder personeel en het aantal freelancers is de laatste jaren behoorlijk gegroeid. Hierdoor ontstaat vaak onduidelijkheid over de arbeidsrelatie: bent u bij uw opdrachtgever in dienst of treedt u op als zelfstandig ondernemer?

Als u zekerheid wilt hebben over het karakter van uw arbeidsrelatie, kunt u een *Verklaring arbeidsrelatie* aanvragen. Met deze verklaring weet uw opdrachtgever of de Belastingdienst u als zelfstandige ondernemer beschouwt en of hij wel of geen loonheffing moet inhouden. Deze verklaring is ook geldig voor de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (Waz). Heeft u namelijk een verklaring waarin staat dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming en bent u niet in dienst bij uw opdrachtgever, dan bent u zelfstandige voor de Waz. Dat betekent ook dat uw opdrachtgever geen premies werknemersverzekeringen voor u hoeft af te dragen. De Waz is een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen. De Belastingdienst heft de Waz-premies door middel van een aanslag.

Als u een directeur-groootaandeelhouder bent, kunt u een verklaring aanvragen waarin staat of de inkomsten uit een opdracht aan u persoonlijk of aan uw vennootschap worden toegerekend. In het laatste geval hoeft de opdrachtgever voor u geen loonheffing in te houden en premies werknemersverzekeringen af te dragen.

In deze brochure leest u meer over de *Verklaring arbeidsrelatie*, hoe u die kunt aanvragen en wat de gevolgen zijn voor u en uw opdrachtgever.

2

Wie kan een Verklaring arbeidsrelatie aanvragen?

Als u in Nederland woont, kunt u een verklaring aanvragen. Een verklaring kunt u alleen aanvragen voor werkzaamheden die u zelf uitvoert voor één of meer opdrachtgevers. Alleen dan is sprake van een arbeidsrelatie. U kunt dus geen verklaring aanvragen voor handelsactiviteiten, zoals het in- en verkopen van producten. U bent niet verplicht een verklaring aan te vragen. Wel kan uw opdrachtgever ernaar vragen.

Als u een directeur-groootaandeelhouder of firmant bent

Alleen natuurlijke personen kunnen een verklaring aanvragen. Een vennootschap kan dus geen verklaring aanvragen. Als directeur-groootaandeelhouder van een besloten of naamloze vennootschap kunt u dat wel. In dat geval beoordeelt de Belastingdienst de arbeidsrelatie tussen u en de opdrachtgever.

Bent u werkzaam binnen een vennootschap onder firma of een maatschap, dan kunt u als firmant persoonlijk een verklaring aanvragen. De Belastingdienst beoordeelt dan de activiteiten van uw samenwerkingsverband. Bij het invullen van de vragen moet u daar rekening mee houden.

Als u artiest of beroepssporter bent

Artiesten en beroepssporters die in Nederland wonen, kunnen ook gebruikmaken van de Verklaring arbeidsrelatie. Als u een geldige zelfstandigheidsverklaring voor artiesten heeft, dan wordt deze verklaring gedurende de geldigheidsduur aangemerkt als verklaring dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming.

Waarvoor kunt u de verklaring aanvragen?

U kunt de verklaring aanvragen voor een bepaald soort werkzaamheden, bijvoorbeeld voor timmerwerkzaamheden of het ontwikkelen van software. Bovendien moet het gaan om werkzaamheden waarbij de voorwaarden waaronder u werkt min of meer gelijk zijn. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om timmerwerkzaamheden die u in dienstbetrekking verricht en timmerwerkzaamheden die u als zelfstandige verricht op één aanvraagformulier in te vullen.

Let op! De verklaring geeft u en uw opdrachtgever alleen zekerheid over de inhouding van loonheffing en afdracht premies werknemersverzekeringen. U kunt de Verklaring arbeidsrelatie bijvoorbeeld niet gebruiken voor de Ziekenfondswet of voor de durfkapitaalregeling.

3

Hoe vraagt u de verklaring aan?

Hiervoor maakt u gebruik van het formulier *Aanvraag Verklaring arbeidsrelatie*. Dit formulier kunt u (gratis) bestellen bij de Belastingdienst/Bestellijn: 0800 – 0043. U kunt het formulier ook krijgen bij uw belastingkantoor. Daarnaast kunt u het downloaden van de website van de Belastingdienst: www.belastingdienst.nl.

Uw aanvraagformulier stuurt u in een voldoende gefrankeerde envelop op naar het centrale uitvoeringspunt: Belastingdienst, Postbus 9001, 7100 GB Winterswijk.

De aanvraag wordt aan de hand van de door u ingevulde gegevens beoordeeld. U ontvangt de verklaring binnen acht weken. Als het nodig is, kan de Belastingdienst om meer informatie vragen.

Wat staat er in de Verklaring arbeidsrelatie?

In de verklaring wordt duidelijkheid gegeven over de fiscale status van de inkomsten uit uw arbeidsrelatie. De uitkomst is afhankelijk van uw persoonlijke situatie. De mogelijkheden zijn:

- 1 De inkomsten behoren tot het loon uit dienstbetrekking.
- 2 De inkomsten behoren tot de winst uit onderneming.
- 3 De inkomsten behoren tot het resultaat uit overige werkzaamheden.
- 4 De inkomsten zijn voor rekening en risico van een vennootschap.

4.1 *De inkomsten behoren tot het loon uit dienstbetrekking*

Bij een dienstbetrekking staat u in een gezagsverhouding tot uw werkgever. De werkgever is bevoegd u instructies over het werk te geven. De werkgever is verplicht u loon te betalen, vaak ook tijdens vakantie en bij ziekte. U bent in principe verplicht zelf het werk persoonlijk uit te voeren. In die situatie moet uw werkgever loonheffing inhouden en premies werknemersverzekeringen afdragen.

Fictieve dienstbetrekking

In een aantal gevallen wordt de arbeidsrelatie met uw opdrachtgever als een dienstbetrekking beschouwd, ook al wordt niet voldaan aan alle kenmerken van een 'echte' dienstbetrekking. Is er sprake van deze zogenoemde fictieve dienstbetrekking, dan moet uw werkgever ook loonheffing inhouden en premies werknemersverzekeringen afdragen. Voorbeelden van de fictieve dienstbetrekking zijn de arbeidsrelaties van aannemers van werk, leerlingen en stagiairs, meewerkende kinderen, commissarissen, thuiswerkers en gelijkgestelden. Er ontstaat echter geen fictieve dienstbetrekking als in de verklaring staat dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming. Staat in de verklaring dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming? Dan zijn inhouding van loonheffing en afdracht van premies werknemersverzekeringen niet nodig, tenzij u in echte dienstbetrekking bent.

Gelijkgestelden zijn mensen die doorgaans op minimaal twee dagen per week werken tegen een wekelijkse beloning die ten minste tweevijfde van het minimum(week)loon bedraagt.

Let op! Als u uw werkzaamheden verricht via een uitzendbureau, een bemiddelingsbureau of een boekingskantoor (voor artiesten), dan kan het zijn dat uw arbeidsrelatie een ‘echte’ dienstbetrekking is. Het uitzendbureau, het bemiddelingsbureau of het boekingskantoor is dan uw (enige) opdrachtgever.

4.2 *De inkomsten behoren tot de winst uit onderneming*

Om te bepalen of u een ondernemer bent, let de Belastingdienst vooral op de volgende punten:

- Maakt u winst, en hoeveel?
- Hoe zelfstandig is uw onderneming?
- Beschikt u over kapitaal (in de vorm van geld of goederen)?
- Hoeveel tijd steekt u in de onderneming?
- Wat is de omvang (in tijd en geld) van uw werkzaamheden?
- Hoeveel klanten heeft uw onderneming?
- Hoe maakt uw onderneming zich bekend naar buiten?
- Loopt u ‘ondernemersrisico’?
- Bent u aansprakelijk voor alle schulden van de onderneming?

Bij het beoordelen van deze punten let de Belastingdienst op hun samenhang en of ze relevant zijn voor uw werkzaamheden. Het zal duidelijk zijn dat niet iedereen die ondernemer wil zijn, ook als zodanig wordt beschouwd.

Als ondernemer moet u zelf belasting betalen over uw inkomsten via uw *Aangifte inkomstenbelasting* en verstuurt u facturen voor uw werkzaamheden. Daarnaast bent u verplicht een administratie bij te houden en te bewaren, met daarin onder andere kopieën van de facturen die u verstuurt en ontvangt.

Als in de verklaring staat dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming, dan is de verklaring ook een zelfstandigheidsverklaring voor de Waz. Zie hiervoor ook hoofdstuk 5. Uw opdrachtgever hoeft dan geen loonheffing in te houden en premies werknemersverzekeringen af te dragen.

4.3 *De inkomsten behoren tot het resultaat uit overige werkzaamheden*

Als uw inkomsten uit een arbeidsrelatie geen loon of winst zijn, vallen zij onder het resultaat uit overige werkzaamheden. Als in de verklaring staat dat uw inkomsten behoren tot het resultaat uit overige werkzaamheden,

dan kunnen u en uw opdrachtgever hieraan geen gevolgen verbinden voor de toepassing van de Waz en de werknemersverzekeringen.

Heeft u resultaat uit overige werkzaamheden, dan moet u net als een ondernemer zelf belasting betalen over uw inkomsten via uw *Aangifte inkomstenbelasting* en stuurt u voor uw werkzaamheden facturen. Ook moet u een administratie bijhouden en bewaren, met daarin onder andere kopieën van de facturen die u verstuurt en ontvangt.

Overigens kunt u er samen met uw opdrachtgever ook voor kiezen dit resultaat als loon te behandelen. Dit wordt opting-in genoemd. Wilt u van deze mogelijkheid gebruikmaken, dan moeten u en uw opdrachtgever dit gezamenlijk melden bij de Belastingdienst. Deze opting-in regeling geldt alleen voor de loonheffing en niet voor de werknemersverzekeringen.

4.4 | *De inkomsten zijn voor rekening en risico van een vennootschap*

Als u directeur-groootaandeelhouder bent, bent u in dienst van de besloten of naamloze vennootschap waarvan u de aandelen houdt. Als de werkzaamheden worden verricht voor rekening en risico van uw vennootschap, hoeft de opdrachtgever geen loonheffing in te houden. In die situatie behoren de inkomsten tot de winst van de vennootschap. Het kan voorkomen dat de opdrachtgever zodanige afspraken maakt met u en uw vennootschap dat eigenlijk sprake is van een dienstbetrekking tussen u en die opdrachtgever. Zie hiervoor ook paragraaf 4.1. In dat geval zal de opdrachtgever loonheffing en premies werknemersverzekeringen over de vergoeding moeten inhouden en afdragen.

Als in de verklaring staat dat de inkomsten voor rekening en risico zijn van de vennootschap waarin u een aanmerkelijk belang heeft, dan is de verklaring voor u als directeur-groootaandeelhouder ook een zelfstandigheidsverklaring voor de Waz. De vennootschap hoeft dan geen premies werknemersverzekeringen af te dragen. uwv kan u aangeven wanneer u voor de werknemersverzekeringen wordt aangemerkt als directeur-groootaandeelhouder.

5

Wat zijn de gevolgen van de verklaring?

Met de *Verklaring arbeidsrelatie* kunt u uw opdrachtgever laten zien hoe de Belastingdienst uw arbeidsrelatie beoordeelt. Staat in de verklaring dat u winst uit onderneming heeft, resultaat uit overige werkzaamheden heeft of dat uw inkomsten voor rekening en risico van de vennootschap zijn, dan hoeft uw opdrachtgever geen loonheffing in te houden.

Let op! Als u een artiest of beroepssporter bent en in de verklaring staat dat de inkomsten behoren tot het resultaat uit overige werkzaamheden, moet uw opdrachtgever wel loonheffing inhouden.

Staat in de verklaring dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming of dat uw inkomsten voor rekening en risico van de vennootschap zijn, dan is de verklaring ook een zelfstandigheidsverklaring voor de Waz. Uw opdrachtgever hoeft dan ook geen premies werknemersverzekeringen af te dragen.

Let op! De verklaring is niet in alle omstandigheden geldig. Meer informatie vindt u in hoofdstuk 6.

Let op! Uw opdrachtgever doet er verstandig aan een kopie van de verklaring in zijn administratie te bewaren.

Bij de behandeling van uw *Aangifte inkomstenbelasting* bekijkt de Belastingdienst uw situatie opnieuw. Het kan zijn dat de feiten en omstandigheden anders zijn dan in uw aanvraag van de verklaring. De Belastingdienst kan dan tot een ander oordeel komen en ook de verklaring wijzigen. Bij de behandeling van de *Aangifte inkomstenbelasting* wordt ook beoordeeld op welke belastingfaciliteiten u recht heeft.

Hoe lang is de verklaring geldig?

De verklaring arbeidsrelatie is maximaal twee jaar geldig. De geldigheidstermijn gaat in aan het begin van het kalenderjaar. Als u pas gestart bent met uw activiteiten, kan de Belastingdienst de verklaring voor een jaar laten gelden vanaf de aanvang van de werkzaamheden. Als de geldigheidstermijn verloopt, kunt u een nieuwe verklaring aanvragen.

Als uw omstandigheden veranderen of de aanvraag onjuist is ingevuld

Als uw omstandigheden zoals u ze in uw aanvraag heeft vermeld sterk veranderen, moet u dat aan de Belastingdienst doorgeven. U kunt die veranderingen doorgeven door een nieuwe aanvraag in te sturen. De Belastingdienst kan dan de verklaring herzien. De Belastingdienst kan de verklaring ook herzien als blijkt dat de aanvraag onjuist is ingevuld. In tegenstelling tot de belastingheffing is herziening voor de toepassing van de Waz niet mogelijk. Een zelfstandigheidsverklaring voor de Waz blijft dus geldig voor de periode die genoemd is in de verklaring.

Als u het niet eens bent met de verklaring: bezwaar en beroep

Als u het niet eens bent met de verklaring, kunt u een bezwaarschrift indienen. Op de verklaring staat hoe en bij wie u dat moet doen. Als u binnen acht weken geen verklaring heeft ontvangen, kunt u ook een bezwaarschrift indienen. In dat geval kunt u een bezwaarschrift sturen naar de Belastingdienst in Winterswijk (zie hoofdstuk 3).

U kunt het oordeel van de Belastingdienst uiteindelijk ook voorleggen aan de rechter. In de uitspraak op het bezwaarschrift staat hoe u dan moet handelen.

6

Is de verklaring onder alle omstandigheden geldig?

Het kan zijn dat in de verklaring staat dat uw inkomsten behoren tot de winst uit onderneming of het resultaat uit overige werkzaamheden of dat de inkomsten voor rekening en risico zijn van een vennootschap, maar dat u in werkelijkheid toch een dienstbetrekking hebt. In dat geval geldt de verklaring niet als uw opdrachtgever zich er redelijkerwijs van bewust moet zijn dat u bij hem in dienst bent. Uw opdrachtgever moet dan gewoon loonheffing inhouden en premies werknemersverzekeringen afdragen. De Belastingdienst en uwv hebben een gezamenlijk besluit “Beleidsregels beoordeling dienstbetrekking” uitgebracht dat duidelijkheid geeft over de wijze waarop zij arbeidsrelaties toetsen aan de criteria voor een dienstbetrekking. Het besluit geeft hiervoor een overzicht van de bestaande criteria.

Let op! Als er een dienstbetrekking is en als uw opdrachtgever zich er niet redelijkerwijs van bewust kon zijn dat u bij hem in dienst was, kunnen de premies werknemersverzekeringen ook voor uw rekening komen.

In de volgende situaties kan de opdrachtgever redelijkerwijs bewust zijn van een dienstbetrekking:

- Bij een eerder onderzoek bij de opdrachtgever heeft een (vrijwel) gelijke arbeidsverhouding geleid tot de conclusie dat sprake is van een dienstbetrekking.
- De opdrachtgever heeft eerder aangenomen dat u in dienst was en de situatie is niet wezenlijk veranderd.

In de volgende situaties hoeft de opdrachtgever zich redelijkerwijs niet bewust te zijn van een dienstbetrekking:

- Bij een eerder onderzoek bij een opdrachtgever heeft een (vrijwel) gelijke arbeidsverhouding geleid tot de conclusie dat geen sprake is van een dienstbetrekking;
- uwv en de Belastingdienst zijn na beoordeling van dezelfde feiten en omstandigheden tot een verschillend oordeel gekomen over de aanwezigheid van een dienstbetrekking.

7

Heeft u nog vragen?

Deze brochure geeft informatie over de *Verklaring arbeidsrelatie*. Het kan zijn dat u na het lezen hiervan nog vragen heeft. Voor algemene vragen kunt u (gratis) bellen naar de BelastingTelefoon 0800 – 0543. De BelastingTelefoon is bereikbaar op werkdagen van maandag tot en met donderdag van 8.00 tot 22.00 uur en op vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur.

Voor vragen over het winststelsel of opting-in kunt u (gratis) bellen met de BelastingTelefoon voor ondernemers 0800 – 0443.

U kunt ook kijken op de website van de Belastingdienst:
www.belastingdienst.nl.

Heeft u vragen over de werknemersverzekeringen en de Waz, dan kunt u bellen naar de servicedesk van uwv, (020) 687 51 51.

De tekst van de 'Beleidsregels beoordeling dienstbetrekking' kunt u aanvragen bij uw belastingkantoor of bij uwv. U kunt het besluit ook vinden op internet: www.minfin.nl of www.uwv.nl.

Dit is een uitgave van:
Belastingdienst
januari 2003